

PEDAGÓGUSBÉREK EURÓPÁBAN, A VILÁGBAN – 2004

Éves bruttó keresetek a vásárlóerő-paritás alapján számított euróban

	Alsó tagozat				Felső tagozat				Középfok			
	Pályakezdők	15 éves gyakorlatlaltal	Felső határ	1 főre eső GDP-hez viszonyítva	Pályakezdők	15 éves gyakorlatlaltal	Felső határ	1 főre eső GDP-hez viszonyítva	Pályakezdők	15 éves gyakorlatlaltal	Felső határ	1 főre eső GDP-hez viszonyítva
Ausztria	22 342	29 539	44 586	1,03	23 222	31 608	46 665	1,11	23 531	32 516	49 437	1,14
Belgium	24 732	34 286	41 511	1,24	24 732	34 648	42 248	1,26	30 694	44 318	53 276	1,61
Csehország	13 365	17 555	22 206	1,07	13 365	17 555	22 206	1,07	13 397	18 263	23 141	1,12
Dánia	29 583	33 298	33 298	1,18	29 583	33 298	33 298	1,18	29 054	40 827	40 827	1,45
Anglia	25 260	36 916	36 916	1,36	25 260	36 916	36 916	1,36	25 260	36 916	36 916	1,36
Finnország	24 516	28 571	28 571	1,09	28 453	33 643	33 643	1,29	30 577	38 216	38 216	1,46
Franciaország	20 292	27 297	40 276	1,07	22 451	29 455	42 540	1,16	22 764	29 769	42 886	1,17
Németország	33 116	41 209	42 968	1,63	34 358	42 290	44 149	1,67	37 158	45 554	47 598	1,80
Görögország	20 809	25 151	30 326	1,33	20 809	25 151	30 326	1,33	20 809	25 151	30 326	1,33
Magyarország	9 956	12 741	16 987	0,91	9 956	12 741	16 987	0,91	11 229	15 728	21 010	1,12
Izland	16 989	19 664	21 904	0,69	16 989	19 664	21 904	0,69	21 905	26 871	28 230	0,94
Írország	23 420	38 794	43 962	1,22	24 221	38 794	43 962	1,22	24 221	38 794	43 962	1,22
Olaszország	20 855	25 226	30 687	1,05	22 473	27 474	33 688	1,15	22 473	28 243	35 219	1,18
Luxemburg	40 657	55 990	82 865	1,06	58 574	73 217	101 760	1,39	58 574	73 217	101 760	1,39
Hollandia	27 424	35 636	39 809	1,23	28 430	39 220	43 689	1,35	28 714	52 471	57 869	1,81
Norvégia	26 005	31 098	32 205	0,87	26 005	31 098	32 205	0,87	26 005	31 098	32 205	0,87
Lengyelország	5 614	9 011	9 353	0,83	5 614	9 011	9 353	0,83	5 614	9 011	9 353	0,83
Portugália	16 848	27 776	43 588	1,75	16 848	27 776	43 588	1,75	16 848	27 776	43 588	1,75
Spanyolország	27 552	31 908	39 803	1,40	30 816	35 702	44 042	1,57	31 426	36 483	44 976	1,61
Svédország	22 083	25 920	29 720	0,95	22 796	26 709	30 271	0,98	23 698	27 896	32 113	1,02
Svájc	34 492	45 618	54 664	1,50	37 267	48 391	58 114	1,59	46 832	60 636	71 524	1,99
Törökország	14 643	16 169	18 235	2,44	-	-	-	-	13 769	15 296	17 361	2,30
Ausztrália	26 087	38 624	38 624	1,36	26 395	38 754	38 754	1,36	26 395	38 754	38 754	1,36
Japán	21 484	40 171	51 251	1,55	21 484	40 171	51 251	1,55	21 484	40 178	52 772	1,55
Korea	25 084	42 912	68 898	2,37	24 978	42 806	68 792	2,36	24 978	42 806	68 792	2,36
Mexikó	11 120	14 636	24 238	1,64	14 258	18 607	30 712	2,09	-	-	-	-
Új-Zéland	16 367	31 663	31 663	1,47	16 367	31 663	31 663	1,47	16 367	31 663	31 663	1,47
USA	28 713	34 892	-	1,00	27 603	35 197	-	1,01	27 725	35 158	-	1,01
Európai átlag	22 833	30 452	36 828	1,20	24 519	32 408	38 984	1,26	25 510	35 176	42 179	1,37
OECD-átlag	22 588	30 817	37 181	1,30	24 197	32 914	39 753	1,32	25 368	35 379	42 317	1,42

(Forrás: Education at a Glance – 2006 – OECD-felmérés, PSZ Országos Iroda)

Nemrég tették közzé az Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Világszervezet (OECD) Pillantás az oktatásra (Education at a Glance 2006) című jelentését, amely az oktatás területén 2004. évre vonatkozó felmérések adatait, következtetéseit tartalmazza. A 400 oldalas jelentés angol nyelven megtalálható a világszervezet honlapján (www.oecd.org).

A vizsgálat többek között szoros, egyenes arányú ok-okozati kapcsolatot tár fel az oktatás időtartama és a gazdasági teljesítmény között. Az OECD-országokban becslések szerint minden egyes további oktatási év általában 3 és 6% közötti növekedést eredményez a gazdasági teljesítményben. Ez az 1994 és 2004 közötti időszakban emelkedő munkatermelékenységet s az egy főre jutó GDP-növekedés legalább felét eredményezte. Emellett, egyenes arányú ok-okozati összefüggés található a magasabb iskolai végzettség és a jobb mentális és fizikai egészség között. Ebből is látszik, hogy az oktatás nem csupán költségvetés-fogyasztó ágazat, hanem előrelátó befektetés, a gazdasági-társadalmi felemelkedés fontos tényezője, felelős gondoskodás a jövőről.

A közreadott táblázat segítségével és néhány összefüggés bemutatásával a pedagógusok kereseti viszonyait tekintjük át. Nem meglepetés, hogy e területen is hátul kullogunk. A felsorolt 28 OECD-ország pedagóguskereseti rangsorában csak a lengyelek vannak mögöttünk. Ebben az sem vigasztalhat bennünket, hogy a kétezres évek elején a legnagyobb mértékű béremelés Finnországban, Magyarországon és Mexikóban volt. Ezzel együtt a pályakezdő magyar pedagógus keresete csupán az OECD-átlag 44%-a, de legjobban fizetettek kategóriájában sem éri el az 50%-

ot. Összeállításunk európai átlagához képest még rosszabb a helyzetünk. Az élmezőnytől (Luxemburg, Svájc, Németország, Belgium, Hollandia) természetesen még jobban le vagyunk maradva. Ehhez képest csupán 20-35% között mozog a hazai keresetek aránya. Az európai mezőnyben egy hellyel előttünk járó csehországi pályakezdők bérenek is csupán 75%-át kapja a magyar pedagógus, bár a középfok felső határán 90 százalékon állunk. Ugyanezek a számok a portugál-magyar viszonylatban 60, illetve 48%.

Fontos következtetéseket vonhatunk le a keresetek egy főre vetített GDP-hez való viszonyításával is, hiszen ezek az arányszámok azt mutatják meg, hogy az egyes országok gazdasági teljesítményéből mennyit „áldoznak” a pedagógusokért. E tekintetben Törökország és Korea vezet a mezőnyt. Az egy főre eső GDP duplájánál is többet kapnak az ottani pedagógusok. A mi 0,91-1,12-es arányainkkal szintén a mezőny hátsó felében, Svédország és az USA szintjén vagyunk. Csakhogy ezen országok gazdasági teljesítménye sokkal magasabb, s ezáltal a pedagóguskeresetek értéke a magyarországinak kettő-háromszorosa.

Érdekes összevetéseket tehetünk a kezdő keresetek és felső határok, illetve a közoktatás különböző szintjei között is. Norvégiában például az egyes kategóriák kezdő keresete és a felső határ között alig 25 százaléknyi a különbség, Magyarországon 70-90%, Japánban 140, Portugáliában pedig mintegy 160%.

A jövő évi költségvetési javaslat ismeretében sajnós azt prognosztizálhatjuk, hogy ezen a kereseti listán a következő években még lejjebb csúszunk.

Á. A.